Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19059

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i (ÇOYA), çocuklar?n oyun ve serbest zaman etkinliklerine yönelik ki?isel alg?lar?n? ve kat?l?mlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, Türk kültürüne uyarlama çal??mas? Ka?kaya ve arkada?lar? (2017) taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, çocuklar?n oyuna olan ba?l?l?klar?n?, sosyal etkile?imlerini ve okul d??? zaman kullan?mlar?n? dört temel alt boyutta de?erlendirmektedir. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye örnekleminde güvenilir ve geçerli bir ?ekilde kullan?labilece?ini göstermeyi hedeflemi?tir.

Toplam 11 maddeden olu?an ÇOYA, bireylerin oyuna yönelik tutumlar?n?, me?guliyet düzeylerini ve sosyal yönelimlerini yans?tan faktörleri incelemektedir. Ölçek, psikoloji, e?itim bilimleri ve çocuk geli?imi alanlar?nda, çocuklar?n serbest zaman faaliyetlerine kat?l?m motivasyonlar?n? anlamak için önemli bir de?erlendirme arac? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i, **ÇOYA**, **Oyun**, **Çocuk Alg?s?**, **Serbest Zaman Etkinlikleri**, **Uyarlama**, **Psikometrik Ölçek**.

Yazarlar

Alper Ka?kaya, ?hsan Ünlü, M.S. Akar, M. Özturan Sa??rl?.

Amaç

Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i'nin temel amac?, çocuklar?n oyun ve e?lence faaliyetlerine yönelik öznel deneyimlerini ve alg?lar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, çocuklar?n oyunu ne kadar önemli, me?gul edici, sosyal ve aktif bir süreç olarak gördüklerini belirlemeyi amaçlar.

Uyarlama çal??mas?n?n amac? ise, uluslararas? alanda kullan?lan bu psikolojik arac? Türk kültürü ba?lam?na ta??mak ve ölçe?in yap?sal e?de?erli?ini, iç tutarl?k düzeyini ve faktör yap?s?n? Türkiye örnekleminde do?rulamakt?r. Bu sayede, Türk çocuklar?n?n oyun davran??lar? ve alg?lar? hakk?nda bilimsel veriler elde edilmesi hedeflenmi?tir.

Yap?

ÇOYA, çocuklar?n oyuna yönelik alg?lar?n? yans?tan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, dört temel alt boyutta ele al?nm??t?r ve toplam 11 maddeden olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, çocuklar?n oyuna ay?rd?klar? zaman?n niteli?ini ve oyundan elde ettikleri faydalar? psikolojik ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

sosyal aç?lardan de?erlendirir.

Ölçek, oyunun sadece fiziksel bir aktivite olman?n ötesinde, duygusal ve sosyal geli?im üzerindeki rolünü de kapsamaktad?r. Faktörler, bireysel me?guliyetten (içsel motivasyon) sosyal etkile?ime (d??sal çevre) kadar geni? bir spektrumu içermektedir.

Geçerlik

Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i'nin Türk kültürü uyarlama çal??mas?nda, geçerlik sonuçlar?na dair spesifik katsay?lar (örne?in, ölçüt ba??nt?l? geçerlik) do?rudan rapor edilmemi?tir. Ancak, uyarlama sürecinde gerçekle?tirilen faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in dört faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarl? oldu?unu göstererek yap? geçerli?ine dair önemli kan?tlar sunmaktad?r.

Yap? geçerli?i bulgular?, 11 maddelik nihai formun, teorik olarak belirlenen dört alt boyutu ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir. Bu yap?sal tutarl?l?k, ölçe?in amaçlad??? psikolojik yap?y? ölçme yetene?ine sahip oldu?unu i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, Cronbach Alfa iç tutarl?k katsay?s? hesaplamalar?yla gerçekle?tirilmi?tir. Ba?lang?çta 11 maddenin tamam?n?n dahil oldu?u durumda, ölçe?in toplam iç tutarl?k katsay?s? 0.65 olarak bulunmu?tur.

Yap?lan analizler sonucunda baz? maddeler ç?kar?ld?ktan sonra, ÇOYA ölçe?inin genel Cronbach Alfa iç tutarl?k katsay?s? 0.75 düzeyine yükselmi?tir. Bu de?er, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir. Alt boyutlara ait güvenirlik de?erleri ise ?öyledir: FD boyutu için 0.75, FE boyutu için 0.61, FB boyutu için 0.71 ve FF boyutu için 0.72. Bu bulgular, alt boyutlar?n büyük ço?unlu?unun da yeterli düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas? sonucunda, Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i'nin 4 alt boyuttan ve toplam 11 maddeden olu?an bir faktör yap?s?na sahip oldu?u belirlenmi?tir. Bu faktör yap?s?, çocuklar?n oyun alg?lar?n? farkl? davran??sal ve motivasyonel boyutlara ay?rmaktad?r.

Belirlenen dört alt boyut ve madde say?lar? ?unlard?r:

Me?gul Olmak (2 madde): Çocu?un oyuna ne kadar odakland??? ve oyundan keyif alma düzeyi.
Aktif Olmak (2 madde): Oyun s?ras?nda gösterilen fiziksel ve zihinsel aktivite düzeyi.
Sosyallik (4 madde): Oyunun sosyal etkile?im ve akranlarla ili?ki kurma arac? olarak alg?lanmas?.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Okul D??? Zaman Etkinlikleri (3 madde): Okul saatleri d???ndaki serbest zaman?n oyunla de?erlendirilme biçimi.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçe?i

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Ya? Grubu: Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? ya? grubuna ba?l?d?r (Genellikle ilkokul/ortaokul ö?rencileri).

Popülasyon Detaylar?: Türk kültürüne yönelik uyarlama çal??mas? kapsam?nda örneklenmi?tir.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, **Güvenilirlik**, **Geçerlik**, **Faktör Yap?s?**, **Cronbach Alfa**, **Likert Ölçe?i**, **Sosyal Geli?im**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Alper Ka?kaya

?leti?im Adresi: alperkaskaya@gmail.com

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tiricisi ve telif haklar? hakk?nda bilgi verilmemi?tir. Türk kültürü uyarlama çal??mas? 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve olas? ücretler için sorumlu yazar Alper Ka?kaya ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Ka?kaya, A., Ünlü, ?., Akar, M.S. ve Özturan Sa??rl?, M. (2017). Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i (ÇOYA) Türk kültürü uyarlama çal??mas?. *The Journal of Academic Social Science Studies, 57:*107-125.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: jasstudies.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cocuklarin-oyunlarina-yonelik-algilari-olcegi-toad.pdf

Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek Yap?s? ve Derecelendirme:

Ölçek, 4 alt boyut ve toplam 11 maddeden olu?maktad?r.
Derecelendirme 4'lü Likert tipi olarak belirlenmi?tir (1=kesinlikle kat?lm?yorum - 4=kesinlikle kat?l?yorum).

Alt Boyutlar:

Me?gul olmak (2m)
Aktif olmak (2m)
Sosyallik (4m)
Okul D??? Zaman Etk. (3m)

ARABPSYCHOLOGY.COM